

Зима І. В., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Гудзовата С. В., магістр

Корейба Л. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

e-mail: lyudkorFLK@gmail.com

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ РОДІВ У СОБАК В УМОВАХ КЛІНІКИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ МІСТА НОВОМОСКОВСЬК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вступ. Патологія родів є розповсюдженою проблемою і нерідко зустрічається у собак. В середньому патологічні роди у собак реєструються приблизно у 5% випадків, але можуть спостерігатися і до 100% у деяких порід, особливо ця тенденція стосується собак ахондропластичного типу та тих, що мають великий розмір голови – брахецефали. Найчастіше патологічні роди виникають за таких причин, як порушення анатомо–топографічних відносин між родовими шляхами і організмом плода, невідповідності родових шляхів розмірам плода, слабкості родової діяльності, надмірних переймів та потуг, наявності механічних перешкод у родовому каналі [1-3].

Відомо, що під час родів здоров'я новонароджених тварин піддається таким факторам ризику як занесення інфекції при контакті з бактеріями та вірусами зовнішнього середовища і гіпоксія, що обумовлюється відшаруванням плаценти. У групу ризику також входять самиці старшого віку та з ознаками ожиріння. Тому важливо завчасно прогнозувати та діагностувати патологію родів і надавати кваліфіковану рододопомогу роділлям й новонародженим тваринам.

Мета дослідження полягала в організації профілактики родової та післяродової патології у собак в умовах приватної клініки ветеринарної медицини міста Новомосковськ Дніпропетровської області.

Матеріали і методи дослідження. В умовах приватної клініки ветеринарної медицини для ведення родів у самок дрібних домашніх тварин оснащено родильне відділення з відповідними параметрами мікроклімату у яке поміщають і утримують самок за тиждень до очікуваних родів з дотриманням відповідної дієти Royal Canin NT 42d. Для якісного ведення патологічних родів у самок дрібних домашніх тварин оснащені стаціонар та операційна. З метою визначення тактики ведення родів оцінювали стан плода. Єдиною об'єктивною ознакою стану плодів є частота серцевих скорочень (ЧЧС), що у нормі становить 180–200 уд./хв. За гіпоксії плодів частота серцевих скорочень знижується до 150 уд./хв. і нижче. Достовірна оцінка стану плодів дозволяє точно визначитись з тактикою ведення родів. Кількість плодів, їх розміри, розміщення по відношенню до входу в таз, їх стан та життєздатність, наявність плодів за внутрішньоутробної загибелі визначали ультрасонографічним дослідженням.

Результати дослідження. В період 2019-2020 р.р. до лікарів клініки ветеринарної медицини за акушерською допомогою звертались власники собак з проблемною вагітністю; у разі відсутності виведення плодів за добре виражених ознак родів; з причин відходження навколоплідних рідин і затримці плодів у матці; з порушенням динаміки родової діяльності та незавершеними родами. Акушерським дослідженням у 43-х собак були встановлені дистоції родів материнського та плодового походження, а саме: слабкі перейми та потуги, бурхливі перейми і потуги, вузькість родових шляхів, скручування матки, перерозвиток плода, неправильне розміщення та внутрішньоутробна загибель плодів (табл. 1).

При постановці діагнозу на патологічні роди враховували фізіологічні та патологічні показники їх перебігу (табл. 2).

Таблиця 1

Патологія родів у собак

Причина	n (%)
материнського походження	
слабкі перейми і потуги	13 (30,23%)
бурхливі перейми і потуги	6 (13,95%)
вузькість родових шляхів	7 (16,27%)
скручування матки	2 (4,65%)
плодового походження	
перерозвиток плода (крупноплідність)	5 (11,62%)
неправильне розміщення плодів	8 (18,60%)
внутрішньоутробна загибель плодів	2 (4,65%)

Таблиця 2

Етапи родів: таймінг

Етап родів	Норма	Патологія
початок переймів	<24 год. після зниження ректальної температури	пройшло > 48 годин після зниження ректальної температури, але перейми відсутні
час народження кожного цуценяти після його виведення із матки	20-30 хвилин	більше 45 хв.
інтервал між народженням двох цуценят	20-30 хвилин; ближче до закінчення родів до 1 год.	більше 2 годин; більше 4 год. до закінчення родів
непродуктивні перейми		30-60 хвилин

Фармакокорекція родів у самок дрібних домашніх тварин включала застосування: естрогенів для розкриття шийки матки; синтетичних глюкокортикоїдів для індукції родів; окситоцин і простагландини для посилення скоротливої діяльності матки; бета 2-адреноміметики для пригнічення бурхливих переймів та потуг; розчини кальцію та глюкози для підтримання родових сил; застосування папаверину, дротаверину (но-шпи) показане за маніпуляцій при надмірній родовій діяльності та защемлення цуценят у родових шляхах. Аномальне положення, передлежання і позиція плодів, великий плід та неправильна анатомічна будова кісток тазу були показаннями для виконання кесаревого розтину.

Висновок. Встановлено, що завчасний ветеринарний огляд і спеціалізована допомога за патології вагітності, родів та післяродового періоду не тільки обмежує кількість несприятливих наслідків, але й сприяє збереженню здорового поголів'я собак, а також виключає зайве хвилювання їх власників. В основі профілактики родової і післяродової патології у собак лежить комплекс санітарно-гігієнічних заходів у стаціонарі та в родильному відділенні, а також повноцінна годівля та догляд.

Література

1. Дюльгер Г. П. Физиология размножения и репродуктивная патология собак. Москва : Колос, 2002. 152 с.
2. Корейба Л. В., Изотова Т. В. Поширення дистоції родів у самиць м'ясоїдних в умовах ветеринарної клініки приватного підприємства «Бойко» міста Дніпропетровськ. *Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК*. Дніпропетровський ДАЕУ. 2015. Т3. № 1. С. 25-29.
3. Харенко М. І., Хомин С. П., Кошовий В. П. та ін. Физиология та патология размножения дрібних тварин : навчальний посібник. Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2005. 554 с.